

ЗОЛОТОВАЛЮТНІ ЗАПАСИ І РЕЗЕРВИ УКРАЇНИ

Вознюк К.І.

здобувач вищої освіти академічної групи Б 2/1

Миколаївський національний аграрний університет

Золотий резерв або золотий запас – запас золота, що знаходиться у Центральному банку та Міністерстві фінансів країни, і є частиною золотовалютного резерву. Метою золотого резерву було забезпечення національної валюти еквівалентною вартістю, вираженою у золоті.

На даний час золотий резерв є частиною золотовалютного резерву, виконуючи роль антикризового резерву для стабілізації курсу національної валюти. Крім того, через можливість використовувати золото як засіб оплати, великі його запаси означають більшу економічну незалежність.

Резерви можуть використовуватися для здійснення міжнародних розрахунків і платежів, покриття дефіциту платіжного балансу, стабілізації курсу національної валюти на міжнародних ринках тощо.

Слід розрізняти золотовалютні резерви (міжнародні валютні резерви) і золотий запас (золоті резерви) країни. Золотий запас – всього лише частина офіційних золотовалютних резервів держави, який подається у вигляді монетарного золота.

Міжнародні валютні резерви НБУ представлені у вигляді монетарного золота, іноземної валюти та державних цінних паперів, деномінованих в цих валютах; туди можуть також включатися залишки на рахунках в міжнародних організаціях. Резерви можуть використовуватися для здійснення міжнародних розрахунків і платежів, покриття дефіциту платіжного балансу, стабілізації курсу національної валюти на міжнародних ринках тощо.

Країни-лідери з найбільшими золотими запасами:

1. Лідером за обсягом золотих запасів в світ є США.
2. Німеччина – рекордсмен відповідно до запасів золота в Європі. Резерв золота – 3367,9 тонни. Бундесбанк випустив спеціальну книгу про історію золотого запасу країни.
3. Італія: резерв золота – 2451,8 тонни. Відсоток від золотовалютних резервів – 65,4.
4. Франція: резерв золота – 2436 тонн. Відсоток від золотовалютних резервів - 59,9.
5. Росія. У 2019 р. вартість золотого запасу Росії вперше перевищила 100 млрд дол., а фізична маса золота досягла 2207 тонн. Рекорд запасів золота був зафіксований в 1941 році – 2800 тонн. Росія не перевершила цей результат до сих пір.
6. Китай: резерв золота – 1916,3 тонни. Відсоток від золотовалютних резервів – 2,5. Вважається, що офіційні золоті запаси зберігаються в Пекіні. Резерви золота в Китаї з початку 2000-х років зросли майже в п'ять разів, які збільшилися приблизно з 400 тонн у 2001 р. до більш, ніж 1900 тонн до середини поточного року. При цьому КНР є найбільшим виробником золота в світі.
7. Швейцарія: резерв золота – 1040 тонн. Відсоток від золотовалютних резервів - 5,4%. Країна має рекордну співвідношення золотих запасів до кількості жителів.
8. Японія: резерв золота – 765,2 тонни. Відсоток від золотовалютних резервів - 2,4%. У цієї країни найнижчий відсоток золота серед десяти центральних банків з найбільшим золотим запасом.
9. Індія: резерв золота – 618,2 тонни. Відсоток від золотовалютних резервів - 6,1%. Індія давно повернула борги, але золото все ще залишається в Англії. За офіційною версією, його не можна повернути назад в Індію через проблеми зі страхуванням і безпекою. До сих пір індійське золото зберігається як золотий депозит в Банку Англії, а Індія отримує за ним відсотки.
10. Нідерланди: резерв золота – 612,5 тонни. Відсоток від золотовалютних резервів – 64,9 [3].

Щодо України станом на 28 лютого 2021 р. офіційні резервні активи України становили 28543,2 млн дол. США, при цьому монетарне золото (включаючи золоті депозити і золото в свопи) – всього лише 1500,9 млн дол. (5,26% від загального обсягу резервів). Левову ж частку міжнародних резервів України складають активи в конвертованих валютах (цінні папери, валюта і депозити) [1, 2].

На сьогодні рівень міжнародних резервів України у цілому можна вважати достатнім, але не стійким, на межі достатності. Щодо обсягу зовнішньої заборгованості, то він знаходиться на низькому рівні. Головною загрозою країни для її міжнародних резервів є зовнішній борг України, тому питання про залучення зовнішніх позик повинно бути виваженим та прорахованим.

Література:

1. Золотовалютні запаси та резерви :офіційний сайт Міністерства фінансів.
URL : <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/assets>.

2. Золотовалютні запаси України. URL :
<https://tradingeconomics.com/ukraine/foreign-exchange-reserves>.

3. Офіційний сайт Всесвітньої золотої ради. The role of gold in a multicurrency reserve system by Andrew Sheng. URL :
<https://www.gold.org/research/gold-investor/gold-investor-july-2018/role-of-gold-in-a-multicurrency-reserve-system>.

***Науковий керівник – Сіренко Н.М.,
д-р. екон. наук, професор,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв***